**„La Bohème", o elegie lirică în premieră la Operă**

*(Grigore Constantinescu – 16 noiembrie 2008)*

Opera Națională ne-a propus, în acest mijloc de noiembrie autumnal, un Festival liric dedicat aniversării unui secol și jumătate de la nașterea lui Giacomo Puccini, strălucitul continuator al romantismului verdian. Unele dintre titlurile principale s-au reluat cu acest prilej, oferindu-se totodată, în audiție de concert, și partituri de tinerețe („Le villi", „Edgar"). Melodist îndrăgostit de voce, simfonist care și-a aflat realizarea în genul operei, dramaturg abil și sensibil, Puccini a depășit curentul verist inspirator de teatru muzical, creând o manieră proprie de abordare a subiectelor alese. Compozitorul place deopotrivă interpreților și publicului dar ridică mari probleme de dificultate dirijorală și vocal-actoricească. Între aceste aspecte, stabilă este afecțiunea constantă a publicului care autentifică permanența pucciniană pe afișul liric al marilor teatre și operelor de pretutindeni.

De mai mult de o sută de ani, trista povestire a iubirii eroilor operei lui Giacomo Puccini „La Bohème" ne însoțește cu muzica ei minunată. În istoria artei lirice românești, rolurile principale – Mimi, Rodolfo, Musetta, Marcello – au o tradiție considerabilă, ilustrând mari cariere de soprană, tenor, bariton și bas. La fiecare nouă montare, sunt numeroase semnele de întrebare asupra opțiunilor regizorale între tradiție și modern, ca și inerentele comparații cu vocile celebre ale timpului trecut. Noua montare a optat, în viziunea lui Ionel Pantea, artist de elită al genului liric și concertant, spre respectarea modelului sugerat de compozitor și libretist. Nu căutăm deci inovații, ca în unele spectacole ale stagiunilor trecute („Trubadurul", „Lucia di Lammermoor"), ci descoperim o lectură sensibilă legată de discursul muzical, așezată firesc în registrul memoriei. Scenografia lui Ștefan Caragiu și costumele Lilianei Cenean nu contrazic această opinie regizorală. De aici decurge și tempoul prudent al dirijorului Vlad Conta, care nu forțează dramatic partitura, ca și prezența adecvată a ansamblului orchestral și coral (maestru Stelian Olariu). Firește, lumea este atrasă însă și de modul în care solistica se situează la nivelul aceleiași tradiții, căci este greu de cântat Rodolfo după Dinu Bădescu sau Ludovic Spiess, Mimi după Valentina Crețoiu, Marina Krilovici sau Eugenia Moldoveanu. Bunăvoință există și la componenții distribuției de premieră, cu o eroină sensibilă – soprana Simona Neagu și o Musettă spectaculoasă vocal și scenic – soprana Irina Iordăchescu, la care se adaugă galeria vocilor bărbătești: Hector Lopez, Cozmin Sime, Ionuț Gavrilă, Mihnea Lamatic.

A existat o pauză, mai mult de un deceniu, până la această reluare a titlului, iar obișnuința cu partitura solistică și selecția pentru roluri de-abia începe. „La Bohème" este însă o capodoperă care, cu fiecare montare, cunoaște o serie lungă de relații cu publicul. Ceea ce este de dorit să se întâmple și cu această premieră.